



Province of the  
**EASTERN CAPE**  
EDUCATION

**SENIOR FASE**

**GRAAD 9**

**JUNIE 2010**

**AFRIKAANS HUISTAAL**

**PUNTE: 100**

**TYD: 2 uur**

---

Hierdie vraestel bestaan uit 13 bladsye.

---

**INSTRUKSIES EN INLIGTING**

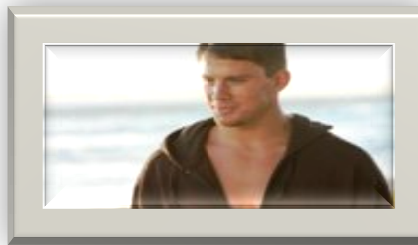
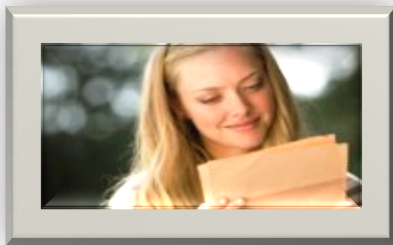
1. Hierdie vraestel bestaan uit VIER afdelings  
AFDELING A: Leesbegrip (25 punte)  
AFDELING B: Opsomming (10 punte)  
AFDELING C: Taal (35 punte)  
AFDELING D: Skryfstuk (30 punte)
2. Beantwoord AL die vrae
3. Lees die instruksies by AL die vrae versigtig deur.
4. Begin elke afdeling op 'n NUWE bladsy.
5. Nommer elke antwoord presies soos wat die vrae op die vraestel genummer is.
6. Laat 'n reël tussen die antwoorde oop.
7. Skryf netjies met blou of swart ink.
8. Gee aandag aan spelling en sinskonstruksie.

**AFDELING A: KYK EN LEESBEGRIP****VRAAG 1 Fliekresensie**

Lees die onderstaande fliekresensie van “**DEAR JOHN**” en beantwoord die daaropvolgende vrae.

**Spiertier, oulike meisie ... maar flou****DEAR JOHN**

Datum uitgereik: Vrydag, 19 Februarie 2010

Regie: [Lasse Hallström](#).Akteurs: [Channing Tatum](#), [Amanda Seyfried](#), [Richard Jenkins](#), [Henry Thomas](#), [D.J. Cotrona](#), [Cullen Moss](#), [Gavin McCulley](#)

1. Het jy al ooit 'n “Dear Johnny briefie” ontvang? Wag, skryf jongmense nog “Dear Johnny-briefies”? Deesdae sê hulle mekaar mos per SMS af, of op Facebook? Die rolprent, DEAR JOHN gaan oor so 'n briefie. CHANNING TATUM, speel die rol van 'n aantreklike soldaat wat die briefie kry. Hy raak verlief op 'n meisie bo sy vuurmaakplek. Hy's maar 'n gewone ou en die meisie, AMANDA SEYFRED, is 'n DEFTIGE dame met klas. Sal hulle twee bymekaar kan aanpas? Julle sal vir Amanda onthou in haar rol as die dogter van Meryl Streep in MAMMA MIA.
2. Channing Tatum mag nou wel groot en sterk lyk, maar hy kan nie goed toneel speel nie. Hy speel die rol van John, 'n soldaat wat 'n student met die naam Savannah (Amanda Seyfried) ontmoet.
3. Geen kyker gaan verstaan waarom Savannah, John se hart steel nie, want daar is geen romantiese vonk tussen hulle nie. En dit is nodig as ons, die kyker, moet treurig raak en simpatie moet hê vir die twee verliefdes. Wanneer slegte dinge met hulle gebeur, het ek gesit en gaap. Jy sien - hulle bly per brief in kontak, maar John besluit na die Twin Tower-gebeure van 11 September 2001 in Amerika om langer by die oorlog aan te sluit. Die fliek begin met hom wat geskiet is - as 'n teken dat donker dae vir die twee voorlê.
4. Die trane vloei soos “custard” op 'n kerkbasaar. Die mense is mooi, die emosie loop sterk en die einde is voorspelbaar. DEAR JOHN is romanties vir almal wat aan 'n Valentynsdag-babelaas ly. 'n Ware tranetrekker. DEAR JOHN kry 'n sentimentele 4 uit 10.

[Verwerk uit: Leon se fliekrubriek op RSG en Die Burger, 19 Februarie 2010]

- 1.1 Skryf die name neer van die TWEE hoofspelers in hierdie flied. (2)
- 1.2 Kies die korrekte antwoord en skryf net die vraagnommer en die korrekte letter neer.
- Die driehoekie met die getal 10 daarin beteken ...
- A die flied kry 10 uit 10.  
B Kinders onder 10 mag nie die flied sien nie.  
C Daar is altesaam 10 karakters in die flied.  
D Dit kos R10 om die flied te sien. (1)
- 1.3 As jy vir iemand 'n "Dear Johnny-briefie" skryf, sê jy vir die persoon hoe lief jy hom/haar het.
- 1.3.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)
- 1.3.2 Motiveer jou antwoord. (1)
- 1.4 Haal DRIE agtereenvolgende woorde aan (uit paragraaf 1) wat wys dat John nie by Savannah pas nie omdat sy 'n *deftige dame is met klas*. (1)
- 1.5 Haal EEN woord uit die leesstuk om John te beskryf wat dieselfde beteken as "groot en sterk". (1)
- 1.6 Hoekom gaan kykers nie glo dat John en Savannah regtig verlief is nie? (1)
- 1.7 Hoe weet ons die flied was nie interessant vir die persoon wat hierdie resensie geskryf het nie? (paragraaf 3) (1)
- 1.8 Kies die korrekte antwoord:  
"Die trane vloei soos "custard" op 'n kerkbasaar." beteken dat die karakters in die flied (baie/min) huil. (1)
- 1.9 "... en die einde is voorspelbaar."
- 1.9.1 Wat beteken dit as 'n flied se einde "voorspelbaar" is? (1)
- 1.9.2 Hou jy van 'n flied met 'n einde wat voorspelbaar is? Gee 'n rede vir jou antwoord. (1)
- 1.10 Die flied word beskryf as "'n Ware tranetrekker".  
Is dit 'n mening of 'n feit? (1)
- 1.11 Hoe sluit die opskrif van die resensie aan by die laaste sin in die resensie? (2)

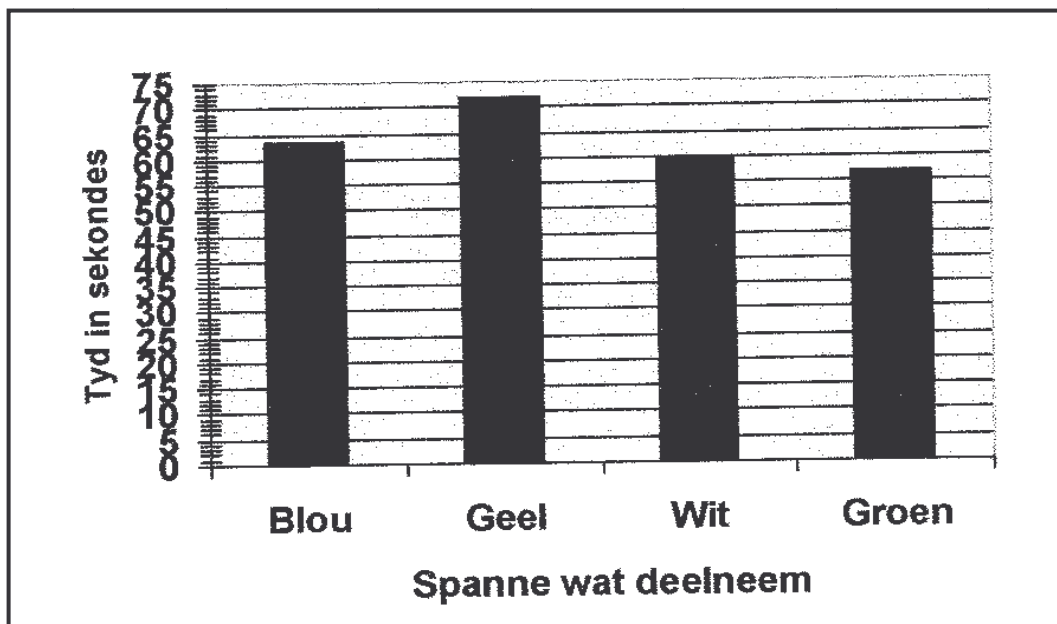
**VRAAG 2: Grafiek**

Kyk na die onderstaande foto en grafiek en beantwoord die daaropvolgende vrae.



*Fotograaf: Kathleen Salzwedel*

In Januarie 2010 het Hoërskool Kuswag hul jaarlikse swemgala gehou. Die skool is opgedeel in vier spanne: Blou, Geel, Wit en Groen. Nadat hulle die 50 meter-swemitem gedoen het, wys die rekenaar die volgende grafiek van die verskillende spanne:



- 2.1 Watter span het die vinnigste geswem? (1)
- 2.2 Hoe vinnig het die wenspan die 50 meter geswem? (1)
- 2.3 Watter span het die stadigste geswem? (1)
- 2.4 Wat was die verloorspan se tyd? (1)

2.5 Voltooi die volgende sin:

Die aankondiger maak 'n aankondiging: "Die derde plek in die 50 m word ingeneem deur 2.5.1 ..., in die tweede plek is dit 2.5.2 ...en die wenner is 2.5.3 ...

(3)

2.6 Watter spanne het langer as 'n minuut geswem?

(2)

2.7 Wat dink jy, is die grootste waarde van 'n grafiek?

(1)

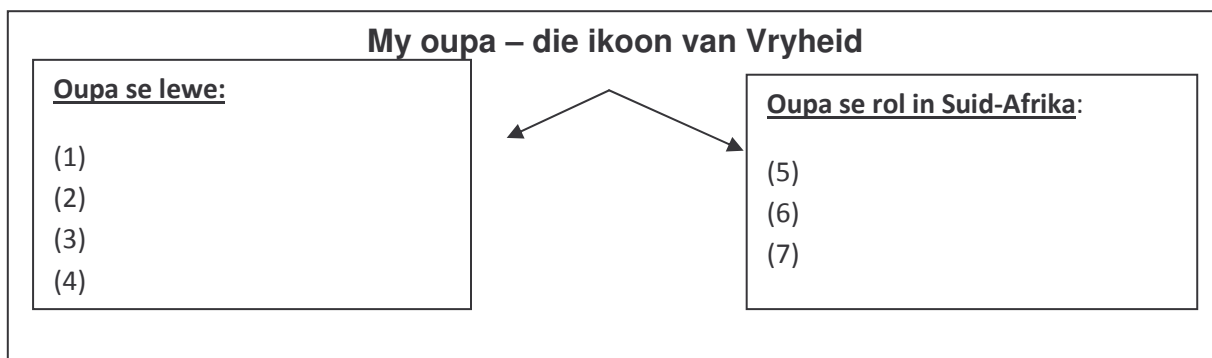
[10]

**TOTAAL: AFDELING A: 25**

## **AFDELING B: OPSOMMING**

### **VRAAG 3: Nelson Mandela**

Teken die volgende diagram oor op jou antwoordblad en doen dan die opsomming.



- Skryf jou SEWE sinne puntsgewys onder mekaar neer.
- Jy moet een sin oor elke feit skryf.
- Skryf in jou eie woorde.
- Jou opsomming mag nie meer as 80 woorde wees nie.
- Dui die getal woorde aan die einde van jou opsomming aan.
- Jy sal gepeenaliseer word as jy meer as 80 woorde skryf of as jy nie die getal woorde aandui nie.

**My oupa - dié ikoon van Vryheid**

Toe hy as 16-jarige seun op televisie sy oupa deur die tronkhekke sien stap, het hy dadelik uit Swaziland in die pad geval om by sy oupa te kom. "So lank as wat ek kan onthou, het my oupa altyd daarop aangedring dat ons almal goeie opleiding moet ontvang, " sê Mandla Mandela, kleinseun van oudpres. Nelson Mandela.

My oupa is op 18 Julie 1918 in Mvezo naby die Mbashe-rivier gebore. Hy het sy skoolopleiding begin by 'n eenkamer-primêre skool naby Qunu. Dit is waar hy die naam "Nelson" van een van sy onderwysers gekry het.

In 1937 het sy ouers op Healdtown in Fort Beaufort gewoon en hy het 'n prefek geword by sy skool. My oupa het daarna in 1939 by die Universiteit van Fort Hare in Alice gaan studeer. Sy vakke was onder andere Engels, Politiek, Administrasie en Romeins-Hollandse Reg. Dit is hier waar hy vir Oliver Tambo en sy neef, Kaiser Matanzima ontmoet het. Hulle was ook studente.

My oupa was die sement vir die nuwe Suid-Afrika. Sy grootste bydrae was dat hy 'n versoener was. Dit was in die tronk waar hy die Afrikaner leer ken en beter verstaan het. My oupa is 'n rolmodel vir hoe ons almal teenoor mense behoort op te tree.

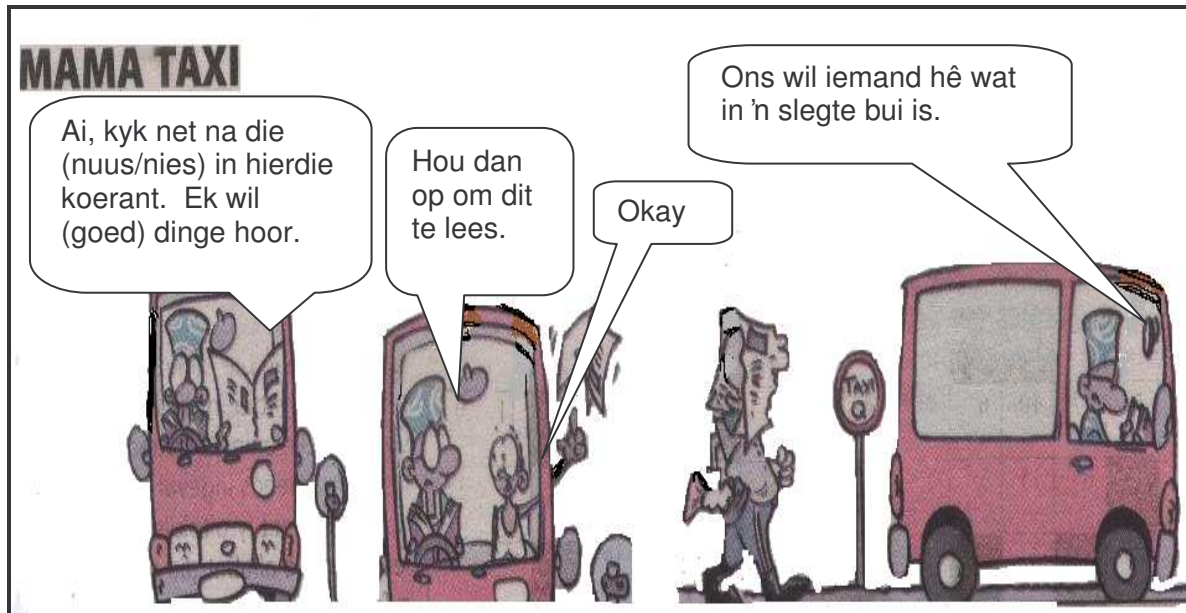
Ons moet al die vryheid wat saam met die land se demokrasie gekom het, waardeer. In 2004 het my oupa aangekondig hy gaan uit die openbare lewe tree.

[Verwerk en aangepas uit: **Die Oos-Kaap Burger**, 11 Februarie 2010]

## AFDELING C: TAALWERK

## VRAAG 4:

Die taalvrae wat volg, kom uit die konteks van die volgende strokiesprente:



Verwerk en aangepas uit: *Die Oos-Kaap Burger*, 11 Februarie 2010

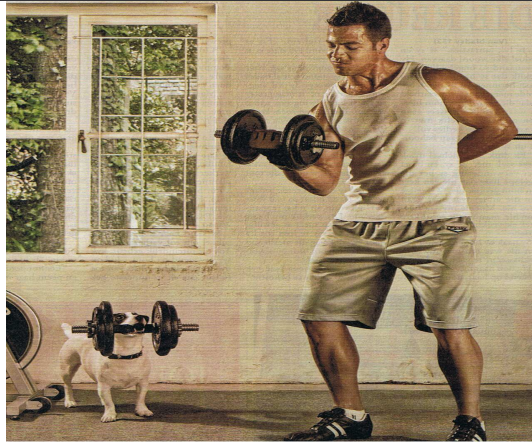
- 4.1 Voltooi die volgende sin:  
As die persoon in die taxi "Ai!" uitroep, voel hy ... (1)
- 4.2 4.2.1 Kies die korrekte vorm van die woord:  
Ai, kyk net na die (nuus/nies) in hierdie koerant. (1)
- 4.2.2 Maak nou 'n goeie sin met die woord wat jy NIE by VRAAG 4.2.1 gekies het NIE. (1)
- 4.3 Gee die korrekte vorm van die woord tussen hakies:  
Ek wil (goed) dinge hoor. (1)
- 4.4 Verander die volgende sin in 'n vraagsin:  
Hou dan op om dit te lees. Begin só: **Hoekom...** (2)
- 4.5 Gee die goeie Afrikaanse woord vir: Okay (1)
- 4.6 Dink jy die woord "Okay" pas in hierdie gesprek? Waarom sê jy so? (2)
- 4.7 Maak die volgende sin ontkenkend: Ons wil iemand hê wat in 'n slegte bui is. (2)
- 4.8 Gee die meervoud van: taxi (1)





Verwerk en aangepas uit: **Die Oos-Kaap Burger**, 19 Februarie 2010

- 4.9 Vorm 'n samestelling van: verkeer + puntestelsel (1)
- 4.10 Jy moet dan in jou spoor trap.
- 4.10.1 Is die skuinsgedrukte woorde 'n voorbeeld van *letterlike* of *figuurlike* taal? (1)
- 4.10.2 Verduidelik jou antwoord in EEN sin. (1)
- 4.11 Voltooi met die persoonsnaam: Iemand want motor bestuur, is 'n motor... (1)
- 4.12 Skryf die volgende woord neer met die korrekte skryftekens: reels (1)
- 4.13 Ge die korrekte vorm van die woord: daai (1)
- 4.14 Skryf die volgende sin oor in die Toekomstige Tyd: Ek bou solank krediet op. (2)
- 4.15 Verbind die volgende sinne met die voegwoord tussen hakies:  
Mama bou solank krediet op. Dit is te laat. (voordat) (1)
- 4.16 Verbeel jou jy is 'n joernalis wat 'n artikel in die koerant moet skryf oor 'n taxi-bestuurder wat beboet is nadat hy teen 200 km/h deur die stad gejaag het. Skryf nou die kop (hoofopskrif) vir daardie artikel in nie meer as VIER woorde nie en begin só:  
**Taxibestuurder ...** (1)



**Bobtail** het geen kunsmatige geursel of kleurstowwe nie. Dit is baie voedsaam. Die regte samestelling van graan, groente, vitamine en minerale verseker dat jou hond gesond, sterk en vrolik bly. Hulle sê nie verniet 'n hond is die mens se beste vriend nie.



- 4.17 Wat doen die adverteerders in die prentjie om die vriendskap tussen mens en dier uit te beeld? (1)
- 4.18 Wat sê die beeld van die hond met die gewig in sy bek oor die produk wat geadverteer word? (1)
- 4.19 Hoe help die lettertipe en lettergrootte in die advertensie om daardie beeld in VRAAG 4.18 te versterk? (1)

4.20 Watter woord in die volgende sinne is manipulerend:

4.20.1 **Bobtail** het geen kunsmatige geursel of kleurstowwe nie. (1)

4.20.2 Die regte samestelling van graan, groente, vitamien en minerale verseker dat jou hond gesond, sterk en vrolik bly. (1)

4.21 Kyk fyn na die manier waarop die naam van die produk geskryf is:



4.21.1 Wat sien jy raak omtrent die letters “o” en “l”? Sê ook wat dit voorstel. (2)

4.21.2 Vertaal die volgende woorde in goeie Afrikaans: Nature's best (2)

4.21.3 Waarom word die woord “best” in hierdie gedeelte herhaal? (2)

4.21.4 Wat impliseer die naam van hierdie produk? (2)

**TOTAAL AFDELING C: 35**

**AFDELING D: SKRYFWERK****VRAAG 5**

Skryf 'n ooggetuieverslag oor die ongeluk hieronder. Teken die vorm in jou antwoordboek oor en vul dit volledig in.



[Uit: Image Library]

**PERSOONLIKE INLIGTING:**

NAAM: \_\_\_\_\_

ADRES: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

KONTAKNOMMER: \_\_\_\_\_

**BESONDERHEDE VAN ONGELUK:**

Paragraaf 1: Datum, tyd, plek waar gebeure afspeel (ongeveer 25 woorde)

Paragraaf 2: Uitbreiding van besonderhede (logiese orde) (ongeveer 25 woorde)

Paragraaf 3: Slotparagraaf – samevatting of gevolgtrekking (ongeveer 25 woorde)

Onderteken deur:

\_\_\_\_\_

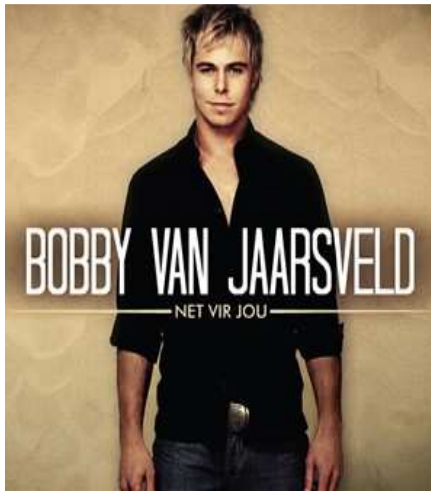
HANDTEKENING

\_\_\_\_\_

NAAM IN BLOKLETTERS

DATUM:

.....

**VRAAG 6: 'n Resensie**

2006 was 'n goeie jaar vir my. Ek het 3 nominasies gekry as Beste Nuweling vir 2006. Dit was by KKNK – Kanna nominasie, asook deur die Vonk tydskrif en ook deur Huisgenoot. Ek wen toe die Huisgenoot Tempo toekenning by Skouspel 2006 vir Beste Nuweling. Dit was 'n groot hoogtepunt in my lewe. Die volgende hoogtepunt was toe ek gekies is vir Skouspel 2007. Daar is nie woorde om hierdie ervaring te kan beskryf nie.

Ek is op die oomblik besig om te werk aan my nuwe cd en hoop dat hy teen Maart of April op die winkelrakke sal wees.

Skryf nou 'n resensie oor 'n CD van Bobby van Jaarsveld. Jy moet 100 – 120 woorde hê.

Dink aan die volgende:

Paragraaf 1: 'n Inleiding

Paragraaf 2: Snitte op die CD, gehalte van sy stem, lirieke, ensovoorts.

Paragraaf 3: Wie sal daarvan hou?

Slotparagraaf: Waar is dit beskikbaar en algemene indruk.

**[20]**

**TOTAAL AFDELING D: 30**

**GROOTTOTAAL: 100**